

Ñà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemani-yá Jesucristu.

² Sànaaha nìsa càhàn Isaías cuenta xi Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida viì-né anima-nè), na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu).

³ Tiacú càhàn fuerte ana càhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida viì-né anima-nè) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndáà ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcànduá, nì quixi nècuàchìmà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuín ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁵ Ñàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dàtúí-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhì stná-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchìmà.

⁶ Dòò idì sì-camellu nì sandixi nècuàchìmà. Te iin quisi nduú siuhma tìxi-ne. Te sìca xi ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè. ⁷ Te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nùí. Ni có-nâtùí (cundui ni mozo xi-ya) ndaxin correa ndìsàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuí quidá íí mii-nsiá. Doco mii-yá, còó; tìxi Espíritu Ìì xí Dios icúmí-yâ quida ìì-yánsià.

Nansa nì cuhì Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ìì Juan-yà nùù yùte Jordán. ¹⁰ Te na ní quee-ya nùù tècuí mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivi, te nì nuu Espíritu Ìì xí Dios dìquì-yá na iin loma. ¹¹ Te nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn ansivi, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní, te cudí cuáhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihi nì cuhì-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu Ìì xí Dios-yà nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nìsa ìa-ya ùì dico quivì ndé ndoó quisi yùcù. Te nì sàà Satanás, nì cuni-si dacà-síyâ, (doco mànicùí). Daaní, después nì casaà stná ángel xi Dios nì chindee-néyà.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ìì ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcùndiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te nì quesaha-yá cáhàn-yà xì nèhivì inicutu ñà-ndùù razón ndiaha sàhà ñuhiví ìì xí Dios. ¹⁵ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Ñàyùcàndùá naxicocuín inì-nsia

sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-ndùú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vàchi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne.

¹⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vàchi mà cúndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (nùù ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né yucán, te nì tenchicùn-nè mii-yá cuàhàn.

¹⁹ Dandu nì sàà-yà chicá nùù-xí, te nì xini tu-ya ùì dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùù lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né. ²⁰ Te nì cana stná-yà ndúi-nè. Ñàyùcàndúá nì nacoo-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te nì catenchicùn stná-nèyá cuàhàn.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácáá ini iin tiàa

²¹ Dandu nì casaà-nè xí-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quìvì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì yucán. ²² Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndúá dàcuàhá-yánè, vàchi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnû, màdiá nahi nècuàchì ley xi veheñùhu.

²³ Daaní, ini veheñùhu ma iá stná iin tiàa inácáá iin ñà-malu inì-xi. Te nì ndàhì-nè, cachí-nè:

²⁴ —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandáñúhú-ní nsiùhù? Yùhù ináhí mii-ní: ana ì nì quixi nùù Dios ndùù-ní —cachá`.

25 Doco Jesús, ndee ní dándàcú-yá nùá, cachí-yà:
—¡Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa jaàn!

26 Dandu ñà-malu mà, nì dàquídí fuerteà nècuàchìmà, te nì ndàhì ndeá, dandu nì quea cuàhàn. 27 Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó sàstnùhù-né sàhá yùcán, te nì ndàcàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuú jaàn? ¿Índù ley saa nduá? Vàchi na iin nècuàchì cusáhnù, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà úhì dándàcú-né nùù ñà-malu, te iníniá-nè.

28 Dandu nì xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa nì dándúvàha Jesús dìdo Simón Pedro

29 Daaní, na sání caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-nè Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. 30 Te yucán indúhu dìdo Simón, nècuàchì ñahà, quidá yócò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà. 31 Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dándácòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yòcò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvàha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

32 Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì inácaá ñà-malu inì-xi nì quixi nùù-yá. 33 Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. 34 Te nì dándúvàha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidà-xì-né. Te nì tava

stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sáha-ya càhàn gà-si, vàchi ináhá-sî ana nduú-yá.

Nansa ni càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà ni ndacòo-ya, ni quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán ni xicàn tàhvi-yá nùù Yuamáni-yá.

³⁶ Daaní, después, ni caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-néyà. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyà, ni cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco ni cachi-yà xì-né:

—Ni cùhùn-ndà ndè ñuu chicá nùù-xì, cachitnùhu stnái xì nèhivì yucán ñà-nduú ndudu ìì, vàchi divi chuun jaàn vaxi —ni cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcàndüá, ducán ni xìcanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, ni cachitnùhu-ya ndudu ìì xì-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te ni tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu ni sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, ni tnàtuu-ne nùù-yá, ni sàcuììn sìsì-né nùù-yá xicàn tàhvi-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nú cuní-ní, vètùni dandúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu ni cuhi ini Jesús nècuàchìmà, te ni chituu-ya ndahà-yá nùù-né, cachí-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

⁴² Dandu na momentu ni cachi-yà ducán ni quee cuèhè quidà-xì-né, te ni nduvàha-ne. ⁴³ Dandu na cuàhàn-yà techuún-yánè nùhù-né, dandu cuàhà gá ni chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

44 —Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-iñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù ñà-cundehè-né ìcà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xi Dios, vàchi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vátùni cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —nì cachi-yà.

45 Doco nècuàchìmà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xì cuàhà nèhivì, te sàhámà nì xitià cuentu inicutu. Ñàyùcànduá mànicùì gá quìhvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nèhivì nì nat-aca-nè nùù-yá.

2

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ì cuerpu xi

1 Nì yàha itnii quivì, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe.

2 Ñàyùcànduá luegu nì nataca cuàhà-né, nì có-nùnà gá índù cundoo-ne, nì siquiera nùù yehè. Te nì càhàn-yà xì-né ñà-nduú palabra xi-ya.

3 Dandu yucán nì sàà stná itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xì iin nècuàchì cuhí nì dàñà ì cuerpu xi.

4 Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yucán, mànicùì quìhvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyùcànduá nì nana-ne dìnivèhé nì nacani-nè iyuhu dìniá meru ndé indéhe ndàà iá-yà ini vehe. Te na sàni nacuna-nemà, dandu nì dànùú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùù camilla.

5 Ñàyùcànduá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-néyà, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnû inì sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè: ⁷ “¿Índù chuun cáhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndùá cachí-nè! Vàchi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndùá nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání inì-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né nì ndácuín-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmî derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xí, ndacuiìn-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànuhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá nsidaa-né, nì ndulocó-nè, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Ni-iin xichi, có-xìní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhó.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, nì quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá, te nì dàcuàhá-yánè. ¹⁴ Dandu nì yàha-ya (inga xaan), te nì xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví,

íá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó nì cuu na ní ìa-ya vehe Leví mà. Íá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchì cachí-nè íá cuàchi-xì, xixí-né xì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá, vàchi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá.

¹⁶ Te nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xì nèhivì mà. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nècuàchì dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnáhâ maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dáchíyàhvi, xì dava gá stná nèhivì cuáchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vàha xiñuhu xì ana qui-datatna xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xì ana qui-datatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xì vàxi càhàn xí'. Còó, nèhivì cuáchi vàxi nanduquí, áma naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià disáhà-xí cónisá ínhî dócô nècuàchì dacuahá Jesús na íá ù-yá ñuhiví yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na iníhî nècuàchì dacuahá Juan Bautista xì stná nècuàchì fariseu, dandu nì tnàtuu itnii nèhivì nùù Jesús, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá cachí-né:

—¿Índù chuun iníhî dócô nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xídacuahá ley xi tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó?

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùni iá ñà-cunihî-né na hora ndoó-né cutnâhâ-né xì noviu? Còó, vâchi na ndoó-né xì noviu, mà cúí cunihî dócô-nè. ²⁰ Doco vâxi iin quivì, dandu mà cóo gà noviu nù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihî dócô-nè.

Ndià dìsàhà-xí sàni dàma estilu sàna, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ Sícoto saa, màsà nácàhmá-ndàñá nù ñà-tùhú. Vâchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sícoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sícoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquêe stná nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, ndàtà-ñá, vâchi cahnsià quida vinu saa ma, te cuità-ñà, te cuchicuehe stná iin mà. Ñâyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu nì sandua, te yáha Jesús nù iin itu ndé iá trigu, te cutnâhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nacua yáha-ne ducán sàhnù-nè sicàyòcò trigu mà saxí-né. ²⁴ Ñâyùcànduá, nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùu tutu ì) ndé nacáníá nansa nì quida David sàhana na xicánúú ndahví-nè xì compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù nani Abiatar, te xíhì-nè doco? Nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dìtá vídì ì, mate còò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xi ñá-yúcán. Doco David, ndè stná compañeru-nè nì sàha-ne, nì caxixi stná nècuàchìmà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xì nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi nèhivì, ñàyúcàndùá nì sàcòo iin quìvì descansu, màdiá nì cúyúcún nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quìvì mà. ²⁸ Ñàyúcàndùá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quìvì mà.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sání quìhvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaàn iá iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. ² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándûvaha-ya nècuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán nihìndèè-né daquéé cuàchi-ne dìquì-yá sàhà ñà-nduá quìvì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa cuhí ndahà-xì mà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì nání xì-yá yucán, cachi-yà:

—¿Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quìvì descansu? ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá viì, te màdiá ñà-có-ndiàá? ¿Amádi chicá iá

vàha dacácu-nda nèhivì quìvì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-ìñàha ni náxícóníhí-né nùù-yá. ⁵ Ñàyùcàndùá, ni xiconúù-yá nùù nsidaa-né, te ni cuduchi ini-yà sàhà-né, vèchi caxin sàstnùhù anima-nè. Dandu ni cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu ni chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te ni nduvàha dahuan. ⁶ Ñàyùcàndùá ni caquee nècuàchì fariseu mà ni càhàn-nè xì nècuàchì partidu herodianu, ni ndatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-nèyà.

Nansa ni nataca cuàhà nèhivì nùù mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nùù mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galílea ni catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitià cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nèhivì ni ndecoyo: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yà. ⁹ Ñàyùcàndùá, ni cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúú guá-yà mahì nèhivì cuàhà mà. ¹⁰ Vèchi cuàhà-né ni dandúvaha-ya, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuhí, ni nachitu-né nùù-yá, cuní-nè dacácùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nduvàha-ne. ¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, ni sàcuítasisiá nùù-yá, cachá`:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà ni dandàcú ndee-yá nùá ñà-màsà cáhà ana divi nduú-yá.

Nansa nì nacàxin Jesús ùxìn ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu nì nana-ya yucù, te nì cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquíxí-né nùù-yá. ¹⁴ Te nì nacàxin-ya ùxìn ùi-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. ¹⁵ Te nì sàhatahvì-yánè ñà-dandúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tavà stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dànàni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndùì nècuàchìmà nì dànàni stná-yà Boanerges, te cuní cachàmà na càhàn dàvì càhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán; ¹⁹ te nì ià stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xì-yá.

Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán nì nataca cuàhà gá tu nèhivì nùù-yá. Ñàyùcànduá, cónì cúsáá gá-yà cuxi-ya, ni mii-yá ni nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, nì xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivì sàhà-yá ñà-sàni ndañuhu sàxínítnùnì-yà, cachí-nè. Ñàyùcànduá, cuàhàn-nè ndé iá-yà ñà-cùnì-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, ñà-malu chindéé xí-yá, cachí-nè

²² Daaní, nècuàchì ley xi veheñùhu, nì caquee-ne ñuu Jerusalén, nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì càhàn cuàchi-ne dìquì-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmí-nê ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisì cusáhnû. Ñàyùcàndùá, vátùni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vàchi quisì mà chindéé xí-nê —nì cachi-ne.

²³ Ñàyùcàndùá nì cana Jesús nèhivì, te nì nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vàchi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùu iin ñuu, nú nì táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùu ñuu mà. ²⁵ Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè. ²⁶ Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuéà, te yàchì nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì, te tavá-né ñà-icúmí-tê. Còó, vàchi dihna icúmí-nê chicuhni-nète, dandu vátùni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivì iá nùu Dios, te ò nadaa ga xichi cáhàn ùhí-nè dìquì-yá, vátùni cuicahnú ini-yà sàhà-né. ²⁹ Doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìì xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vàchi nicanicuahàn icúmí-nê cunsida-ne cuàchi ma.

³⁰ Ducán nì cachi-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì cáhàn tnùhù dìquì-yá, vàchi cachí-nè ñà-ìncáá iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

³¹ Daaní, nì sàà stná dihi-yá xì ñani-yà tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-néyà. ³² Ñàyùcàndùá, nèhivì ndoó nùù-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iín dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá nsidaa nèhivì ndoó nùù-yá, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ³⁵ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-ndùá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

4

In ejemplu sàhà iin nècuàchì xítú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivì nùù mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùù-yá. Ñàyùcàndùá, nì nana-ya iin lancha iín yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne. ² Dandu nì dàcuàhá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nìsa ìa iin nècuàchì xítú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxì-síá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vachi có-ndòó cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní dùcàn orá, nì ìchà, vachi cóni níhì yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnu iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati ma, ñàyùcàndùá cóni

cuáha. ⁸Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùù ñuhù vàha, te nì xitià, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùnì dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni cúníní vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí.

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhá màsà cúndàà ini nècuàchì cahìchì ini-xi

¹⁰Na ní ndòo mii Jesús xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhá ejemplu mà.

¹¹Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni ñihìtáhvì-nsiá cundaà inì-nsia nansa iá ñuhìví ìì xí Dios, mate nisa ìa dèhé palabra sàhámà antes. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu icúmî nacani xì-né. ¹²Ducán iá sàhá-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cúndàà ini-nè, mate iníní-né. Pues ducán icúmí cuu xì-né sàhá-ñá màsà ndédúmá ini-nè, te cuicahnú ini Dios sàhá cuàchi-ne.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhá nècuàchì xitú

¹³Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñá-cô-cúndàà inì-nsia sàhá ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhá nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴'Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchì nì dàndiàchì uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chihì xì Palabra xi Dios ini anima nèhivì. ¹⁵Tata nì còyo nùù ichì mà nduú nahi nèhivì iníní xí palabra xi Dios, doco yàchì vaxi ñà-malu dacúxíó-si palabra nì ndòo ini anima-nè mà.

¹⁶Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì

iníní xí palabra ìì, te luegu cudî ini-nè sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ian cùù xì viu còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gá quidándéé ini-nè nchícùn vii-né. Daaní, nú ni yáha-ne iin tnùndoho, ò nú quidáquíni nèhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícócuîin ini-nè, te nacóó-néà.

¹⁸ Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, ¹⁹ doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudî stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vâchi xího sâstnùhù-né cumi-né cuàhà iñàha. Ñâyúcán nduá sadí xì núù palabra xi Dios ñà-mà cùì nihìndéá chin-deá-nè. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo núù ñuhù vâha nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, te xiníndísâ-néà. Ñâyúcànduá, queámà ñà-nduú-né na iin viu nì cana vii, a sea nduú-né nahi viu nì cana òcò ùxìn tantu, te ò ñà-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

In ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xícàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícání dèhé-ndàñá tìxi iin canasta, ò tìxi iin cama. Còó, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì ìa dèhé, icumíâ tùi vateá. Te nsidaa ñà-nduá quidá dèhé nèhivì, icúmíâ natùi claruà. ²³ Ni cúníní vâha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vâha-nsia na sâha xi-nsiá (ichì váha). Vâchi divi vara chitácùhá-nsià icúmí stná mii-nsiá nacuitacùhá-nsià. Doco nú iníní vâha-nsia, dandu chicá nihìtâhvì-nsiá cundaà vâha inì-nsia. ²⁵ Vâchi

nècuàchì sàñùhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-né nìhìtáhvì-né; doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, ndè iyuhu (ñà-vàha) ñuhú ini-nè, icúmíá cuxio nsiha.

In ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhiví ì xí Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòo-tè (nácòtò-teá); daaní sàñaà quídì-te. Doco tata mà, xítia te sahnúá, mate có-cundáa inì-te índù modo sahnúá. ²⁸ Vàchi iin itu, miá cuàha. Dihna viu xítia, dandu después caná sicàyòcò-ñà, te nachitu nùniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vaha, dandu yàchì icúmí ndanchito cosecha, vachi sà-íá`.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñaha cui cachi sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia nansa iá ñuhiví ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà. Vàchi tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhiví nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá nùù nsi-daa gá ñà-tàtá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi sácuitàndòó casì mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yánè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na

ní ndòo mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dātúí nsihi-ya sàhámà nùù-né.

Nansa nì dàcúcuîn Jesús tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuì mar

³⁵ Na ní cuñaà quivì yucán, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cúhùn-ndà yàha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu nì dānācūtiā compañeru-yà nèhivì cuáhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyà cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stnà iin ùì gà lancha ndoó stnà yucán.

³⁷ Doco después nì dàñà iin tàchì dānā, te nì nacuahnu todò tècuì, nì xìnu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada dìnì-yá. Dandu nì dānsícuihnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlócô-nî ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà, te nì cachi-yà xì tècuì mar:

—Ihî-ní ni coó, te ni ndúdádí.

Dandu luego nì cucuiìn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuì.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhî guâ-nsià? ¿A có-càhví-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yùhí sàstnùhù nècuàchì mà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar iníní xí-nê?

5

Nansa nì tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

¹ Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùù lancha, luegu nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xi, vàxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xí-indùxin nsii. ³ Vàchi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chicuhni xì-né, mate cadena ni cúndúá. ⁴ Cuàhà xì-chì nì sàcùnuhni-nè xì manilla càa, xì stná cadena. Doco siempre sahdé-nèà, te dacuachì stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida vùù xì sàxìnítnùnì-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuú ndáhi loco-nè, xicánúú-né yucù xì mahì cueva mà, danácuèhè-nè mii-né xì yùù. ⁶ Doco na ní xini xicà-né Jesús, nì dàyàà-nè nì sàà-nè nùù-yá, te nì sàcùìn sisì-né nùù-yá, ⁷ ndáhi ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhì mii-ní), Dèhemanì Dios iá dìquì-xì ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvî nùù-ní, ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

⁸ Pues ducán nì cachi nècuàchìmà, vàchi làcà nì cachi-yà xì-ñá:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹ Dandu nì ndacàtnùhù stná-yà nùà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní, vàchi cuàhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuàhà gá nì sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúûn-yáñà cùhàn inga ñuu. ¹¹ Te yatni

yucù yucán nì sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sì.
 12 Ñàyùcànduá, nì sacundahvià nùu-yá, cachá':

—Dayáha-ní nsiùhù ni cùhùn-nsì màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

13 Dandu nì dàndáa-yàñà. Ñàyùcànduá nì caquea nùu tiàa ma cuàhàn, nì sàcùñuha ini cochi yucán. Nahi ùi mil nì sanduu-sì. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-sì ini mar nì càhà-si.

14 Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, nì yùhí-te; carrera mànuhù-té nì cachitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stná nècuàchì ndoó ranchu. Dandu nèhivì ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-nduá nì cuu. 15 Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te nì caxini-nè nècuàchì nìsa ñuhu cuàhà ñà-malu inì-xi, iá-nè, ndixí-né sìcoto, sàni nàcòo nsihi sàxìnitnùní-nè. Dandu nèhivì yucán, nì cayùhí-nè. 16 Te nècuàchì nì caxini nansa nì cuu, nì nacani-ne xì nsidaa nèhivì mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma. 17 Dandu nèhivì cuàhà mà, nì quesaha-né nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ñuu-nè.

18 Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu nì càhàn nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu inì-xi, nì xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xì-yá cùhùn.

19 Doco cóni sáha-ya cùhùn-nè:

—Còó —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xì tnaha-ní ñà-cuàhà guá nì quida Stohò-ní Dios xì-ní, te nì cuhi ini-yà mii-ní.

20 Ñàyùcànduá, nì quee tiàa ma cuàhàn-nè icutu ladu mà nani Decápolis, nì cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá nì quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó-nè.

Nansa nì dānátíacú Jesús dèhe Jairo, te nì dāndúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

²¹ Dandu nì nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì nùù-yá. ²² Dandu yucán nì sàà stná iin nècuàchì cusáhnû nùù iin veheñùhu, Jairo nani-né. Te nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, ²³ te nì sacundahví cuàhà-né nùù-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhvî dèheyoquí. Cúhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te màsà cúì-ña.

²⁴ Ñàyùcàndüá, cuàhàn-yà xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivì cutnáhâ xí-yâ nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè. ²⁵ Te cunaha-nsiá, mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà cuhí. Ûxìn ùì cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchì quidátátná, doco cóni níhì nècuàchì mà chindee-ñánê. Còó, chicá nì quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsìhí-né dñhùn xí-né sàhá. ²⁷ Doco na ní xinitnùhu-ne sàhà Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yá mahì nèhivì cuàhà mà, te nì dácúhùn ndahà-né nùù sìcoto xi-ya, ²⁸ vachi nì nacani ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sìcoto-ni xi-ya, vātùni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndàà nduá), luegu nì cucuiin nì-né, te nì cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dāndúvaha iin nèhivì xì poder xi-ya. Ñàyùcàndüá, nì naxicocuñ duma-yá yàtà-xí mahì nèhivì cuàhà mà, te nì cachi-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xí ìcà sìcoto xi?

³¹ Dandu nècuàchì dacuahá-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—¿A có-xiní-nî ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí-nî: “¿Ana nì ducùn ndahà-xí icà sicoto xí?”?

³² Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá, áma nátùì nècuàchì nì quida mà. ³³ Te nècuàchì ñahà mà, ndé quídí cuisì-né ñà-yúhí-nè, vâchi ináhá-nê ñà-ndúá nì cuu xi ini-nè. Dandu nì tnàtuu-ne, nì sàcuììn sísì-né nùù-yá, te nì cachi ndàà-nè xì-yá nsidaa ñà-ndúá nì cuu xi-né. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vátùni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni ni cúxíó cuèhè dana nìsa quida xi-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivì vâxi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni xìhì dèhe yoco-ní. Có-xìñhù cuàhachuún gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócô-yà sàhà ñà-ndúá nì cachi-nè, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vâha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-màsà cútnáhâ gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndè vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu nèhivì, yáha ga quídácuáhà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè.

³⁹ Dandu nì nsìhvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vâchi cóni xíhì ñahà chù yohó. Quídì uun ni-ñà.

⁴⁰ Doco nècuàchìmà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcàndúá, nì tavà nsìhí-yánè fuera, te nì saca-ya yuadíhâ xì nècuàchì cutnáhâ xì-yâ, nì yàha-ne ndé

indúhu ñahà chii ma. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ndahà-ñá, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xì, ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi nì ndacuiin-ña nì nacacanu-ña, vachi nahi ùxin ùi cuià xicá-ña. Te nècuàchì cutnáhâ xí-yâ, nì candulocó sàstnùhù-né sàhà ñà-nduá nì cuu. ⁴³ Doco mii-yá, nì chinaha-yánè ñà-màsà cachí-nè xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ni dácúxî-nèña.

6

Ñà-nduá nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu nì quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnáhâ-né xì-yá cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, nì sàhàn-yà veheñuhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì nìhìtáhvì guá nècuàchì yòhó? Te ¿índù nì xini-ndà nì cunchichí guâ-nè? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? ³ Vachi iin ana tùha yàcùn yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndòó stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducání nì cachi-nè ñà-nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. ⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xì Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tnaha-ne, ò nèhivì vehe-ne, còó, có-quidáñúhú-ñánê —nì cachi-yà.

⁵ Ñàyùcàndùá, mànicùí quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùì nècuàchì cuhí, nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìquì-né, te nì nduvàha-ne. ⁶ Te nì ndu-locó-yà ñà-có-cùní nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ùì

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, nì dàcuahá-yá nècuàchì ñuu yucán. ⁷ Dandu nì cana-ya ùxìn ùì nècuàchì dàcuahá-yá, te nì dàndàcú-yá ñà-cutnahá ùì ùì-nè cùhùn. Te nì sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu. ⁸ Te nì cachi stná-yà xì-né ñà-còò ni-iñàha cunihi-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xi-ne; còò morral, còò pan, còò dìhùn cunihi-ne ini siuhmatìxi-ne, ⁹ te ndisàn uun nì cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cùní nèhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nèmà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còyo yàcá ñuu mà. Vàchi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juicio xi-ne. Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nècuàchì mà nìhì-né nùù nècuàchì (malu) nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhana.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yá mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá icà-né naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te nì tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te nì saquin stná-nè seña xì aceite dìni cuàhà nècuàchi cuhí, te nì dàndúvaha-ñané.

Nansa nì xihì Juan Bautista

14 Ñà-cuàhà guá nì xitià fama xi Jesús, ñàyùcànduá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhámà nì cachi tèmà:

—Sàni natiacu Juan Bautista, te ñàyùcànduá quidá-né milagru.

15 Ducán nì cachi tèmà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nìsa ìa sàhana nduú-yá. Te dava ga-nè, nì cachi-nè ñà-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhana.

16 Doco Herodes mà, dohó nì cachì-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còó, divi Juan nduú-né, vàchi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò dìni-né nì guide.

17 Ducán nì cachi tèmà, vàchi antes nì chiacadi-te Juan, nì dandàcú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tniì tèmàné. Ñàyùcànduá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè vehecàa. Pues nsi-daa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñá cuní-te ndòò vaha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xí-ñâ mate ñahàdìhí ñani-te Felipe nduú-ña. 18 Ñàyùcànduá nì cachi Juan xi-té:

—Có-sâha Dios lugar coo-ní xi ñahàdìhí ñani-ní.

19 Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cuní-ña cahni-ñánê, doco mànicúì.

20 Vàchi Herodes mà, ináhà-tè Juan ñà-nduú-né iin nècuàchì nihnú ndáà inì-xi, te ìì stná ini-nè. Ñàyùcànduá, yúhì-tené. Te divi sàhájàn nì xidahan stná-te nècuàchìmà nùù ñahà mà. Te cudîì stná inì-te cunini-tè ñà-nduá cachí nècuàchìmà, mate cóni sàà-te cundaà vaha inì-te.

21 Doco nì sàà iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandáñúhú ñahà màné, vàchi nì naxìnu rey mà

cuà, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuàhà tè-cùsáhnù ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu nì quìhvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì ìtasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdî inì-ña rey mà xì stná tè-xínduu visita xi-tè. Ñàyùcànduá, nì cachì-te xi-ñá:

—Ndéni iñàha nì cui cunú, càcùn-ñá nùí, te nìhùn-ñá.

²³ Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñàha nì cui nì càcùn-ña, cuàha-tèñá, mate nì cúnduá iin davatahvi ñuu ndé cusáhnù-te, cuàha-tèñá. ²⁴ Ñàyùcànduá nì quee-ña cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùò dihi-ñá:

—¿Ndíà nduá càquìn?

Te nì cachi dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cachea.

²⁵ Ñàyùcànduá, yàchì nì nansihvi ñahà chii mà ndé iá rey mà, te nì xicàn-ña, cachí-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun inì-te, doco sàhà-ñá sàni dàndáa-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcànduá có-cùnì-te dama-tè ñà-nduá nì cachì-te xi-ñá. ²⁷ Sàhájàn vichi vichi nì techuún-te iin tè-cùhùn cahnì xì Juan, te cunihi tèmà dìni-né ndixi. ²⁸ Ñàyùcànduá, nì sàhàn tèmà vehècàa, nì quendodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansihvi nì sàha-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ña dihi-ñá.

²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nìsa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquicúñú nsì ma nì sùxin-ne nì chicaa-nèa ndé nduú cueva xi nsì.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil nèhivì

³⁰ Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanu, te nì canataca-nè nùù-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndùá nì quida-ne xì ñá-ndùá nì chinaha-nè. ³¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndóò nèhivì, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vàchi ni có-cùsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuàhà guá nèhivì queé nsíhvi nùù-né.

³² Ñàyùcàndùá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còò iin.

³³ Doco nì xini nèhivì cuàhàn-yà, te cuàhà-né nì nacuni-nèyà, ñàyùcàndùá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáà-nè, te dihna-ne nì sàà-nè nùù-yá.

³⁴ Ñàyùcàndùá, na ní quee-ya nùù lancha mà, nì xini-yà cuàhà gá-nè ndóó, te nì cuhi ini-yànè, vàchi nahi riì còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcàndùá, nì dàcuàhá-yànè cuàhà iñàha.

³⁵ Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xì-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. ³⁶ Ñàyùcàndùá, ndaquìndèè-ní xì nèhivì yohó ñà-nì cuítìà-nè cùhùn-nè ndè ranchu ò ñuu cuati ndóó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vàchi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsì xì ùì cientu dihùn plata, te cuiin-nsì pan dacuxí-nsínè?

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiâ? Cuahán-nsià cun-dehè-nsiá.

Ñâyùcànduá, (nì ndàcàtnùhù-né), te na ní cun-daà ini-nè, nì cachi-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dàndàcú-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùu yucù cuií. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùu iin iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, nì nda-coto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèa nùu nèhivì cuáhà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stná-yà xì ùi siaca, nì dàcuàchì stná-yàsi nùu-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxin ùi ìcà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mìl tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xi pan mà.

Nansa nì xìcà ndodò Jesús nùu tècuí mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codò nùu cueé-nè nùu-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítià-yà nèhivì cuáhà mà. ⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquìndèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvi-yá nùu Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ùi lancha mà mahì mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchì.

⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yànè ñà-ùhì gà dacacá-nènu

xi yutnù iá nahi pala, vâchi caná tàchì ladu nùù-né. Ñàyùcàndùá, sinduhá nì sàà-yà nùù-né, xicándódo-yá nùù tècuí mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nùù tècuí ducán, dandu nì càna ndee-né, vâchi дума nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vâchi nsidaa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-nè, yúhî cuàhà-né. Doco nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee inì-nsia, vâchi yùhù nduí; màsà yúhî-nsià.

⁵¹ Dandu nì quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cucuiin tàchì mà. Ñàyùcàndùá, cuàhà sàstnùhù nì ndulocó gà-nè. ⁵² Vâchi cóni sánihì váha ini-nè sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vâchi ùhì mànihì ini-nè.

Nansa nì dàndúvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sání yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xì-yá nùù barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñàyùcàndùá, nì cadayáa-nè cuàhàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquíhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihí-né nècuàchì mà vâxi nùù-yá itánduhù-né nùù camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàà-nè xì nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichì, te nì xicàn-nè ñà-siquiera nùù sàhà sìcoto xi-ya ni dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

7

Ñà-ndiúá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu vaxi-ne, nì quesaa-nè nùù Jesús. ² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cóni ndahá-né. Ñàyùcàndùá, nì caxitnùhu-ne nècuàchìmà. Vàchi modo jaàn nduhù ndahà-ndà (càhàn-né). ³ Vàchi nècuàchì fariseu mà, xì nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndahá-né, mà cúxí-né, vachi ducán iá estilu xi xii-né chivàha-ne. ⁴ Te nú nì sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuàhà sàstnùhù gá estilu icúmí-né chivàha-ne, vachi icúmí-né nacate stná-nè taza, quidi, yoo, càa, cama. ⁵ Ñàyùcàndùá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, nì xicàn tnùhù-né nùù Jesús, cachí-nè:

—Nècuàchì dacuaha-ní, ¿índù chuun có-nchícùn-nè estilu xi xii-ndà? vachi có-nduhù ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sàhaha, vachi dananí uun-nsia vaha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá nì cachi Dios, te nì tiaa Isaías yucán:

Nèhivì yohó, cuisì-ní yuhù-né quidañùhù-né yùhù, màdì ini anima-nè, vachi xica ié` cahan-né.

⁷ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiàà, vachi nèhivì ùùn nduú ana nì quidavàha xi ley chináhá-nè nèhivì, cachí Dios.

⁸ Vachi mii-nsiá, mà úhì nacóó nihni-nsia ñà-nduá nì dandàcú Dios, doco ñà-nduú ley xi nèhivì ùùn, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre

xi-nsia nduú ñà-nàcáté-nsiá quidi, xì taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsià nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gà-yà xi-né:

—Mii-nsiá, tuxí inì-nsia vátùni naco-nsia ñà-nduá nì dandàcú Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chivàha-nsia. ¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhana nì cachi Moisés ñà-icúmí coo tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá, te nú ni cáhàn ùhí iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nè. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vàchi cachí-nsià vátùni cachi iin nèhivì xì yuadíhí (ndahví-nè): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vàchi sàni cachì sàhà nsidaámà ñà-nduá dìhùn ì; vàchi sàni cachì: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dìhùn xí Dios nduá”. ¹² Te nú ducán ni cachí nècuàchìmà, dandu có-sàha ga-nsià chindee gá-nè yuadíhí-nê (xì dìhùn mà). ¹³ Ñàyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ì mà, te cuisì estilu nì ndòo nùu-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnaha ñà-yùcán icúmí stná-nsià —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yà xi-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vaha inì-nsia: ¹⁵ mà cúnsídá cuàchi ni-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còó. Ñà-nìhnú ini anima-nè, te quidá-nèà, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè.

¹⁶ Ni cúniní vaha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te nì ndòo nèhivì cuáhà mà tùvèhé. Dandu nì ndàcàtnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá ndià nduá cuní cachi ejemplu mà. ¹⁸ Te nì cachi-yà xi-né:

—¿A có-sànìhì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-ìà fuera iquìcúñú-ndà, nú ni quèa yuhù-ndà,

mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùù Dios. ¹⁹ Vàchi màdì ini anima-ndà quíhvia. Còó, tìxi-nda cuáhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñá cundaà ini-ndà comida viì nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdì cuáchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

— Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xi-né. ²¹ Vàchi anima nèhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñùhámà ini-nè, ñà-yucànduá quidá stná-nè cuàhà ñà-có-ndiáá; vàchi nacání quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nècuàchi cónì nándàhà xì-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xì ndé ni nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuíhná-nê; te xího stná-nè ñà-ìcúmí ñanìtnaha-ne; quini quidá stná-nè xì ñanìtnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tùha quini stná-nè, te có-cùcáhàn nùù-né; te cuàhà-né, cúmbìdia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìquì ñanìtnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-né, vàchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-néà, dandu dacuidá cuàcha-nè —nì cachi-yà.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xí inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán nì sàà-yà visita iin vehe, doco có-cùnì-yà cundaà ini nèhivì ñà-ìá-yà yucán; doco mànìcùì coo dèhé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vàchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñahà inácaa iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofencia. Te na ní sàà-nè ndé ìá-yà, nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá,

nì sacundahví-nè nùù-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne. ²⁷ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiühù, dandu después nèhivì inga ñuu), vèchi ducán iá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi sihina cuati. Vèchi mà váha cuxio dità-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco nì cachi tu nècuàchìmà xì-yá:

—Ñà-ndàà nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sihina xicánúú tixi mesa, níhi stná-si iyuhu xèhè dità cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcànduá, xuhun-ní vehe-ní, vèchi sàni quee ñà-malu nùù dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchìmà vehe-ne, te nì xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vèchi sàni cuxio ñà-malu nìsa dandoho-xi-ñá.

Nansa nì nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

³¹ Dandu nì quee Jesús ñuu Tiro mà, nì yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te nì nasaa-yà mar iá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, nì saca-ne iin nècuàchì dòhò có-câhàn vii stná, te nì casaà-nè nùù-yá, nì sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yá ndahà-yá dìni nècuàchìmà, te nduvàha-ne.

³³ Dandu nì tavà cuaán-yá nècuàchìmà, te nì dàquíhvi-ya dìnìndàhá-yà ini tùtnù-né. Te nì dàcóyo-ya tèdíí-yà dìnìndàhá-yà nì chituu-ya nùù yàá-nè. ³⁴ Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì sàcàn ini-yà, cachí-yà xì tiàa ma dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu nì nuna tùtnù-né, te nì nduvàha stná yàá-nè, vátùni càhàn viì-né. ³⁶ Te nì cachi-yà xì nsi-daa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cáchí-nè ni-iñàha xi nèhivì, doco entre más cachí-yà xì-né ducán, vihi gá cuàhà nì sate tnùhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-nè:

—Viì gá quidá-yá nsidanicuú iñàha. Dècuèndè tèdòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ìhìn dànacàhàn-yà.

8

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mìl nèhivì

¹ Quivì yucán nì nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-iñàha cuxi-ne. Ñàyùcànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí inì nèhivì yohó, vàchi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnàhâ-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú ni dánâcuítìè-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuitá-nè ichì, vàchi có-xìxí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu nì naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá:

—Doco ¿índù nihì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vàchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà iá —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì dàndácú-yá ni mácùndoo viì nsi-daa nèhivì mà ñuhù. Te nì tnii-ya ùsà pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà. Dandu nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì cuàhà mà. ⁷ Te nì ìa stná iin ùì siaca cuati; ñàyùcànduá nì naquimanì

stná-yà Dios sàhà-sí, te nì cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì. ⁸ Dandu nèhivì cuáhà mà, nì caxixi nsidaa-né, te nì ndenuu ini-nè. Te después, nì dàtàcá-nè ñà-ndùá nì cuyodò gá, te nì chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivì nì caxixi ma, nahi cùmì mil nì sanduu-ne. Daaní, na sàni dãnácũtià-yà nsidaa nèhivì mà, ¹⁰ dandu nì nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa nì xìcàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, nì casaà nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xìcàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu nì sàcàn cuáhà ini-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿índù chuun xìcàn guá-nsiá quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachí xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu nì nacoò uun-yanè, nì ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu mar.

Nansa nì dãnínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nihí-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihi ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisì iin-nia nihí-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná Herodes.

16 Dandu nì quesaha-né nì ndatnuhu-né, cachí-nè:

—Ádi ñá-còò pan nihi-nda vàxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán —cachí-nè.

17 Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-nê, dandu nì cachí-yà xì-né:

—Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vàxi. ¿A có-nsinúú inì-nsia (ñà-nduá nì xini-nsià)? Yùhù xiní tãñáha ga cundaà inì-nsia. ¿Na cueé guâ sánìhì inì-nsia! 18 Íá nduchìnúù-nsiá, ñàyùcànduá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tütñù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia nansa nì cuu daa? 19 Na ní dasín ùhùn pan, te nì xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò nì dàtácá-nsià?

—Ûxìn ùià —cachí-nè.

20 Dandu nì cachí tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan nì caxixi cùmì mil nèhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan nì dàtácá-nsià?

—Ûsà —cachí-nè.

21 Dandu nì cachí tu-ya xì-né:

—¿A táñáha ga màñìhì inì-nsia?

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

22 Dandu nì sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá nì quesaa nùù-yá, sacúndáhví-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yá nùù-né, te ni ndúvaha-ne. 23 Ñàyùcànduá, nì tnii-ya ndahà nècuàchìmà, te nì tavà-yánè fuera ñuu tii ma. Dandu nì dàcùchí-yà tédíí-yà nduchìnúù-né, te nì chituu-ya ndahà-yá ndé cuhí nùù-né. Dandu nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né, a sáni

natùinuù-né, á coó. ²⁴ Dandu nì ndacoto-ne, te nì cachi-nè:

—Vàtùni indéhi nèhivì, xicánúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, nì nachituu-ya ndahà-yá nduchìnúú-né, te nì indehè nsii-né. Te momentu yucán nì nduvàha nduchìnúú-né, te nì natùì nina.

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-nì núhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cachi-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xìndísâ-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipino. Te na cuàhàn-nè ichì, dandu nì xìcàn tnùhù-yá nùú-né, cachi-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachi nèhivì?

²⁸ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachi-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachi-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachi-nè ñà-ndùú-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachi-nsià?

Dandu nì cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi dìquì-xì) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yà mà ñà-màsà cachi-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nùú-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yà xì-né ñà-mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí-yâ ndoho

cuahà-yá. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nê cahíchì ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahnì nèhivì-yá. Doco tìxi ùnì quivì icúmí-yâ natiacu-yà, ³² nì cachi-yà, cáhàn vate-yá xì-né ducán. Ñàyùcàndùá, nì tavà cuaán Pedro-yà, nì cachi-nè xì-yá ñà-màsà cáchí-yà ducán. ³³ Doco nì nacuico-yá ladu yàtà-yá, nì indehè-yá dava ga nècuàchì dacuahá-yá, te nì cáhàn duchi ini-yà xì Pedro, cachi-yà:

—Cuxio-ní nùí, vèchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nìhnú vaha inì-ní Dios. Cuisì chuun xi nèhivì ñuhiví nìhnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá xì dava ga nèhivì ndoó yucán, te nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xí. ³⁵ Vèchi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñuhú-nèàmà cundua. Doco nú ni cuí-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vèchi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó, mà cúí. ³⁷ Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

³⁸ Vèchi nèhivì tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyùcàndùá, iin nècuàchì iá mahì nèhivì malu ndoó vichi, te cucáhán nùù-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhán nùù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vachi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnài nacuai' mii-né quivì naxicocuíñ. Vèchi icúmí naxicocuíñ ñuhiví

yohó, cutnahí xì ángel ì-xí quixi, te ndiaha gá icúmî nanchiì' quida Yuamáni'.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachítñuhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsiá icúmî-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

² Daaní, nì yàha ìñù quivì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìni iin yucù ducún, te yucán nì nadama-ya mii-yá; tucu nì nàcùnahà-yà nì xini nècuàchìmà.

³ Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te nì nanchiì yéhà. Na cuxín yaa ñà-ndùú yùhà (dìni yucù), ducán nì nducuxán. Còò ni-iin nèhivì ñuhivì cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní, yucán nì ndecoyo stná nèhivì (sàhana) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-né xì-yá.

⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, ñansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yáha guá yúhî nsidaa-né, ñàyùcànduá ni cóni cúndáà ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, nì nuu iin vícò yucán, te nì dàhvi nsidaa-né vícò mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yà:

—Dèhemaní' nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yá, doco na iin cachí còò cá iin ni xiní-nè, ndé làcà mii-yá iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì dandàcú-yá nù-né, cachí-yà:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹⁰ Ñàyùcànduá, nì chivàha nècuàchìmà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuáhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yà. ¹¹ Dandu nì xicàn tnùhù-né nù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuïn-nè?

¹² Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Ñà-ndàá nduá, dihna icúmí Elías naxicocuïn-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-íá vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacáníamà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchi ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua nì cudii ini-nè, vàchi ducán sàni cachitnùhu tutu ì.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaá ini iin tèchii

¹⁴ Dandu nì nasaa-yà xì compañeru-yà ndé nì ndòo dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yà ndoó cuáhà nèhivì sàni nataca nù nècuàchìmà. Te ndoó stná nècuàchì ley xi veheñùhu, náâ tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivì cuáhà mà mii-yá, luegu nì ndulocó

nsidaa-né, te nì cadayáa-nè vâxi-ne, nì casàhú-nè xì-yá. ¹⁶ Dandu nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né:

—¿Ndíà ndatnúhú guâ-nsià xì nècuàchì yohó?

¹⁷ Dandu nì càhàn iin ana iín mahì nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vâxi nùù-ní, vâchi inácaa iin ñà-malu inì-te, te sadià nùù-té, mà cùì càhàn-te. ¹⁸ Te ndéni nì cui iá-te, vâxa sahní ihá-te, ducán-te, dandu queé chihìñù yuhù-té, saxíndiaá tnahá nùhu-tè, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tàhvì nùù nècuàchì dacuaha-ní ñà-tavà-nèà, doco màncùì.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiáte quixi nùì.

²⁰ Dandu nì saca-ne tèchii ma vâxi nùù-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahnì ihá-te, ñàyùcàndùá nì sàcasàn-té, natùì nìhní-te, te caná chihìñù yuhù-té. ²¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù yua-té, cachí-yà:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndà ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuáhà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sàcasàn-té, vâchi cunià cahniá-te. Ñàyùcàndùá, nú vátùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida manì-ní xì-nsí.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuisì cunià cunindisa-ní, te vátùni. Vâchi iin nècuàchì xiníndísâ, vátùni nìhìtáhvi-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

²⁴ Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísê vichi; te nú cô-sâi cunindisá vâhi, dandu chindee-ní yùhù ñà-nì cúníndísâ guè.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuàhà nêhivì natácá. Ñàyùcàndùá, nì dándàcú-yá nì sadi-yà nùù ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi téchii yohó ñà-mà cùì cáhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà nàxícócuìn gò nansìhvu inì-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhìà, nì dándàcùchá-te, te nì quea cuàhàn. Doco nahi ana nì xihì nì ndòo-tè. Ñàyùcàndùá, cuàhà nêhivì nì cachi-nè:

—Sànì xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tnii-ya ndahà-té nì dìtá-yà, te nì dándàcúíin-yàte.

²⁸ Daaní, nì quìhvi cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicúí tavà nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mànicúí, vâchi ñà-malu tnaha quisì mà, có-queá nansa nì nì cui, cuisì nú ni cácan tàhvì-nsiá nùù Dios, te cunihì stná-nsiá cundoo dòcó-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-ìcúmí-yá cui-yà

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuàhàn dèhé-yà, vâchi có-cùnì-yà cundaà ini nêhivì índù xicánúú-yá. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yà

nècuàchì dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yâ cui-yà), te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vâchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahnì nèhivì yùhù; doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacùi.

³² Pues divi nduá nì cachi-yà, doco cónì sàà nècuàchìmà mànihì ini-nè ñà-nduá cuní cachàmà. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhà-ñà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yà ini iin vehe yucán, dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá ndàcàtnùhù tnahá guâ-nsià ichì vâxi-nda?

³⁴ Doco dadí úún nì ndòo-ne, vâchi ichì mà nì cuàà-nè ndàcàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá. ³⁵ Ñâyùcànduá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsì-úxin ùi-nè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dàndàcú, te cunucuachi stná-nè nùu nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicani-ya mahì nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yà xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tè-yòhó, dandu ñavani queá na ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vâxi.

Nècuàchì có-xiní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te ndácùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-ndùú-né iin ana cutnáhâ xí-ndá xicánúú. Ñàyùcàndùá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quídá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachì Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nùù-né, vâchi iin nècuàchì ndácùcahan xi quivì, te quídá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè òiquí. ⁴⁰ Vâchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhámà quídá ví-né xì-nsiá, dandu seguru icúmí-nê ñhì-né ñà-vàha xi-ne nùù Dios, mate iyuhu tècuí-ni nduá nì sàha-nensià nì xihì-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quídá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xí, nú ni dátùcù nèhivì-ñá, dandu ñndahví-nè! Vâchi chicá vâha màcùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátùcù gá-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vâha ni táhndèà. Vâchi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì iin-ni ndahà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vâchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sìcùdi ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vâha ni táhndè stná, vâchi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì iin-ni sàhà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vâchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sìcùdi ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te

nú sàhà nduchìnúù-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni tavá-nsiáñà. Vàchi chicá nsiaha sàà-nsià xì imindaa nùù-nsiá, te màdiá coo ndúia, te ndiachi-nsiá andea. ⁴⁸ Vàchi sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ 'Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nê (yàha-ne tnùndoho) na ian nsû yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cunduamà, na ian nduhádi comida) ñà-queá iìn. ⁵⁰ Vaha ga iìn, vachi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá iìn (iá vaha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì anima-nsià, te cundoo màni stná-nsià.

10

Màsà cáté stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divì iìn ladu Judea iá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuàhà gá nèhivì nùù-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yànè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán nì casaà stná nècuàchì fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né coo nansa daquée cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni iá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdìhì-ndà?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndiá ndúá nì dándàcú Moisés quida-nsia?

⁴ Te nì cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iìn tutu nùù juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñá-cô-cùní-nsià cunini viì-nsiá, ñàyùcàndùá nì tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcòo ñuhìví, còó. Vàchi na ní quidayucun Dios ñuhìví, dandu nì quidayucun stná-yà nèhivì, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá dìsàhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà, te quecuàân-né nùù yuadíhí-nê. ⁸ Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhámà, có-nduú gá-nè diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnahá-né —nì cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansihvi-ya ini vehe, dandu nì ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdìhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchì ndisa nduá nùù Dios, te cuàchì nduú stná nùù ñahàdìhí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchì ñahà, nú ni caté-nè ì-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchì nduú stná.

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá dìnì ñà-cuati sàhà-ñá cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vaxi nùù-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìnì. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchìmà. ¹⁴ Te na ní xini-yà ñà-nduá quidá-né, nì cuduchi ini-yà, cachí-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùù. Màsà cádí-nsià nùá, vachi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhìví ì xì Dios. ¹⁵ Te yùhù

cachî xî-nsiá, nú màsà cóó (vità ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quìhvi-ne ichì ñuhiví ìì xí mii-yá, dandu mà nunca sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

¹⁶ Dandu nì numi nihni-yaña, nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá, te nì xicàn tàhvi-yá ñà-ndiaha nùù Dios sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na lácà nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà, dandu nì xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesàà-te nùù-yá, nì sàcuìn sìsì-té, cachí-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì ndià nduá quide, te nihitáhvi vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndià nduá dìsàhà-xí cachí-ní xì: “Mii-ní vaha-ní”? Vachi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuiì nú nduí Dios, dandu vaha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhá-ní nansa nì dándàcú-yá quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, te màsà quídá cuihna-nda, ni màsà cáhí-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; te màsà dándáhvi stnàhà-ndà. Te icúmí stnâ-ndà quidañuhu-nda yuadíhí-ndá.

²⁰ Dandu nì cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tií.

²¹ Dandu màni màni nì indehè-yáte, vachi cuú ini-yà sàhà-té, te nì cachi-yà:

—Cumànì gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsìhì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví, dandísá, nihitáhvi-ní sàà-ní an-sivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà.

Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhí, mate ni cui-ní nchìca cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-te, te nì cuhuun cuahà inì-te, vàchi yáha ga cuicà-té. Ñàyùcànduá, nì quihin-tè ichì cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, nì xiconúu-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

— ¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhìví ìì xí Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchìmà, yáha ga nì ndulocó-nè. Ñàyùcànduá, inga xichi nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

— Hijos, na ùhì guá nìhítáhvì iin nècuàchì càhvì xì ñà-cuicà-xí yàha-ne ñuhìví ìì xí Dios. ²⁵ Ñà-ndàà nduá, ùhì dayáha-nda iin camellu nùu chìcòhò nduhù iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhìví ìì xí Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

— Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì indehè váha-yanè, te nì cachi-yà:

— Nèhivì ñuhìví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vàchi nsidaa iñàha, mà úhì quida-yañà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

— Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ìcúmí-nsì, te vaxi-nsi nchìcùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

— Yùhù cachí xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhivì nacoo-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè nìhítáhvì-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne

vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdìhí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vàchi iin cientu gà tantu ñà-jaàn ñihítáhvì-né mientras iá-nè ñuhíví yohó, mate icúmí-nê ndoho stná-nè quida nèhivì ñuhíví. Doco na sàà-nè inga ñuhíví vàxi xi-nda, dandu ñihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdònù-né.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yà cuàhàn-yà xì-né ichì mánana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yà nùù-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-nè, te yúhí-nè. Dandu ñi tavà cuàán-yà nsì-úxin ùi-nè, te ñi nacani-ya xì-né ñà-ndùá sà-itúú cuu xi-yá, ³³ cachí-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Te icúmí nècuàchì mà cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cui-te yùhù; te sivi ñií-te nùí, dandu después cahni-té yùhù. Doco tìxi ùni quivì icúmí natiacui —ni cachi-yà.

Ñà-ndùá ni xicàn Jacobo xi Juan nùù Jesús

³⁵ Daaní, ñi tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xi Juan nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quidamanì-ní xì-nsí iin fa-
vor ñà-nduá xícàn-nsì.

³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù iñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní
lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi
coo ladu cuàhá-ní, te inga-nsì coo ladu ìtní-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, có-sánìhì ini-nsià ñà-nduá xícàn
tàhvi-nsiá nùí. ¿A vátùni cundee ini-nsià
ndoho-nsia nacua icúmî ndohi, te yàha stná-nsià
tnùndoho nacua icúmî yàhi?

³⁹ —Jaan —nì cachi-nè—, vátùni stná nsiùhù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi yùhù; te
icúmí stná-nsià yàha-nsia tnùndoho nahi yùhù.

⁴⁰ Doco ñà-daníhìtáhvì mii-nsiá cundoo iin
iin-nsia iin iin ladúì, mà cúí, vàchi có-quidá yùhù
tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nìhìtáhvì cundoo
ladúì, cuisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchi divi
sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì
dacuahá-yá, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Ja-
cobo xì Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsi-
daa-né ñà-nì nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà
xì-né:

—Ináhá-nsiâ sàhà tè-cùsàhnú inga ñuu, xínduu-tè
autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusáhnú-te
nùù-né. Vàchi nsidaa tè-nìhì chuun ñuu yucán,
ndee dandacú-te nùù nèhivì yucán. ⁴³ Doco
mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi
nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá,

dandu icúmí-nê cunduu-ne ana xinúcuáchí nùù nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vàchi nècuàchì cuní codònuù nùù-nsiá, icúmí-nê cunduu-ne nahi peón chindéé xí nèhivì dava ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cónì quésái ñuhiví yohó ñà-cunucuachi néhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùù-né nì quesai, dandu después cuàhi vida xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, nì sàà-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ichí yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchi dèhe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcànduá nì quesaha-né ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà ndàhì gà-ní —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu nì cucuìin-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè ni quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà cùhúún inì-ní; ndacuiìn-ní, vàchi caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyùcàndùá, nì tavà-né dòò-né, nì dàndiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà. ⁵¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní guide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luego nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì úi nècuàchì dacuahá-yá ñà-cùhùn cuèé-nè nùù-xí. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí; te yucán icúmí-nsià cuni-nsià ndé iín iin burru nuhní. Quisì tãñaha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiási quixi. ³ Te nú ndácàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luego naxicocuín-si —nì cachi-yà.

⁴ Daaní, luego nì quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù ìchí yatni yehè iin vehe.

Ñàyùcàndùá nì ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu nì naxiconihí nècuàchì mà nacua nì cachi-yà xì-né. Dandu nì sàha nèhivì mà permisù ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcàndùá luegu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà, te nì chitandóó-né sicoto xi-ne dìquì-sí. Dandu nì sàcùnùú-yàsi. ⁸ Te cuàhà nècuàchì yucán, nì chitanduhù-né dòò-né ichì nacua cuàhàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sahn-de-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì. ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cànandee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¹⁰ Ndiaha gá coo, vachi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xì-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñuhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñaha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà xì úxìn ùì compañeru-yà ndè ñuu tii Betania, vachi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivì nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xihì-yà doco. ¹³ Te nì xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuií-nu. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà cundehè-yá a có-càà sì-higu caxì-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yà micuísi ndahà-nú iá. Còò quisì vídì, vachi

tàñáha ga sàà tiempu cana-sì. ¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì-yó caxì nèhivì.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yá nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Nì nsihi ñà-yucán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchì mà ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xi tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xì díhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò xi loma. ¹⁶ Te cóni sáha stná-yà lugar nacuico ni-iin nèhivì carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnú-ma. ¹⁷ Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Dohó cachí Dios nù tutu ì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì vaxì nsidan-icuú ñuu càcàn tàhvi-né nù”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà.

¹⁸ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, iníní stná-nè ñà-nduá nì cachi-yà. Te vichi yúhî-nèyà, vachi ináhá-nè ndulócò nsidaa nèhivì sàhà ñà-nduá dacuahá-yá. Ñàyucànduá nì quesaha-né nandúcú-nè nansa cui cahnì-néyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànuhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa nì ìchì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quìvì vaxì tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iín yutnù mà), te nì xini-nè sàni ìchì dahuun-nù ndé

yohò-nú. ²¹ Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-ní nùù-xí icu, ÷sàni ìchì-nu!

²² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vaha-nsia Dios. ²³ Vàchi palabra seguru nduá cachí xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivì có-ìá xì duda, dècuèndè vètùni dandacú stná-nè nùù yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè. ²⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñaha ni cácan tàhvì-nsiá nùù Dios, nú xiníndísâ-nsiá ñà-sà-ìá ñà-nduá nì xicàn-nsiá, dandu nihì-nsiáña. ²⁵ Doco dava xichi xicàn tàhvì-nsiá nùù-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vètùni cuicahnú stná ini Yuandíahá-nsiá íá ansiyi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vàchi nú có-xicáhnú ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, dandu mà cuicáhnú stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa nì cachi tè-xídandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñuhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, nì tnàtuu-ne nùù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—¿Índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dàndàcú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnái ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá, te nú ni náxícóníhî-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnái xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì nùí. ³⁰ Cachi-nsiá xì ana divi nì dándàcù-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhívì? Naxiconihí-nsiá nùí.

³¹ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsi-daa ní míí-nê, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios nì dándàcù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿ìndù chuun cónì xìníndísá-ndá nècuàchìmà? ³² Te nú ni cachí-ndà divi nèhivì ùún nì cachi xì-né, (dandu ni mà quéé ví stná mà).

Ducán nì cacachi nècuàchìmà, vàchi yúhî-nè ndiá nduá cachi nèhivì xì-né, vàchi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù nùù Dios nì sanduu Juan. ³³ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Có-cundáà ini-nsì ana divi nì dándàcù-xì nùù Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchí stnái xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì nùí ñà-quide ñà-nduá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni ìa iin lamú, nì dánándèe-ne nducu yòhò sì-uva nùù ñuhù xì-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà; te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xìcà. ² Daaní, na sání sàà

tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà nùù medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuií-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-ténê, ndè nì dànácuèhè-te dìnì-né, te nì canàhá-te xi-né. ⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga peón nùù-té. Doco tèmà, nì sahnì dahuun-ténê. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún lamú mà más gá peón nùù-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vàchi dava-ne nì sahnì cuií-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-tè.

⁶ 'Ndé làcà mindaa dèhemanì lamú mà ndóo ga. Ñàyùcàndùá último nì techuún stná-nè dèhe-ne cuàhàn, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahán-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-icúmí ndutahví xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, nì cachì-te. ⁸ Ñàyùcàndùá nì catnii-tè dèhe lamú mà, nì sahnì-ténê, te nì dàcàná-te nsì ma yàtà corra.

⁹ 'Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nê nùhù-nè yucán, te cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachi gà-yà xì nèhivì mà:

—A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ì xì Dios ndé cachá`palabra yohó:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ñà. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndà Señor

nduú ana nì quida ducán. Te ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducán nacání nùù tutu ìì, nì cachi Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xícusahnú sàhà religiòn ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè tnii-neyà, te chicadi-neyà. Doco ñà-yúhî-nè nèhivì cuáhà yucán, ñàyùcàndùá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹³ Dandu nì techuún-né iin ùì nècuàchì fariseu quixi xi iin ùì nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-nè dadaná-neyà na cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, ni có-yúhî stná-ní ni-iin nèhivì, vàchi chináhá víi-ní ñà-ndùú ichì váha Dios. Cachì-ní xì-nsí: ¿A vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á coó? ¿A ndiá icà-ndà chiyàhvi-nda, á coó?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá; ñàyùcàndùá, nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùù? Cunihì-nsia iin dìhùn quixi, cundehiá nansa iá`.

¹⁶ Dandu na ní quesaa dìhùn plata mà, nì indehè-yáña, te nì cachi-yà xì-né:

—¿Bueno, ana dìnùù-xí, te ana dìquívì-xì itúú icà dìhùn yohó?

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsiâ cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

Dandu nèhivì iníní, nì ndulocó-nè ñà-nchìchí guá nì naxiconihí-yá nuù nècuàchìmà.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

¹⁸ Dandu nì catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nuù-yá nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xìníndísà-né icúmí natiacu nsìi. Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

¹⁹ —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xìhì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo xì ñahàdihí-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahà mà, áma cóo iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii-ma cundu méè mà”. ²⁰ Cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnú, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xìhì-nè, te còò déhe-ne.

²¹ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà, nì nandàhà stná-nè xì ñahà cuaán ma, doco nì xìhì stná nècuàchì ùi mà, te còò stná dèhe-ne. Te divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùni. ²² Dècuèndè nì sàà nsì-úsà-nè nì nandàhà iin iin-ne xì ñahà mà, (te iin iin-ne nì xìhì-nè), doco còò ni-iin dèhe-ne nì ía (xì ñahà mà). Daaní, último nì xìhì stná nècuàchìmà. ²³ Ñàyùcànduá, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaca xì nècuàchì ñahà mà? vàchi antes nsì-úsà-nè nìsa ìa xì-ñá —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, có-càchí vii-nsiá, vàchi có-cùndáa inì-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, ni có-cùndáa stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xì-ya.

²⁵ Cunaha-nsiá, na sàà quivì natiacu nèhivì, mà

nándàhà gá-nè, vèchi nahi ángel ndoó ansivi icúmí-nê nanduu-ne. ²⁶ Te vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa iá ñà-natiacu nsii. Ádi sání cahvi-nsia nùù tutu nì tiaa Moisés ndé cachá sàhà yutnù tii (xíxìn), te iá Dios mahì-nú, te nì cachi-yà xì Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà. ²⁷ (Ñàyùcàndùá, itiacú ì nècuàchì sàhana ma), vèchi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nèhivì itiacú càhvi xì-yá. Ñàyùcàndùá, ni-iyuhu có-íá vii ñà-ndùá cachí mii-nsiá —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios chicá ndiaá

²⁸ Daaní, iin nècuàchì ley xi veheñùhu, nì inini-ne nansa nì ndatnuhu stnahá-né, te nì cundaà ini-nè yáha ga nì naxiconihí ví Jesús nùù nècuàchì yucán. Ñàyùcàndùá, chicá nì tnàtuu-ne, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nùù nsidaa ñà-ndùá nì dàndàcú Dios, ¿índù ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-dàndàcú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, nèhivì Israel, vèchi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá. ³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú sàxìnítnùní-nda, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivàha nèhivì. ³¹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùì dàndàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñànitnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dàndàcú Dios chicá ndiaá nùù ùì ñà-jaàn.

³² Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Cachí vâha ndisa-ní, maestro; ñà-ndàá nduá, vâchi imindaa Dios íá, còò cá ana nduú Dios, cuisì mii-yá. ³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú sàxìnitnùnì-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vâchi ñà-jaàn chícá ndiaá nuú nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisì coco nuú-yá; te ò ndéni promesa nì cúí —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí víi nècuàchì mà nuú-yá; ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Làcà iyuhu-nì cumàni, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhivì ìì xí Dios.

Daaní, (na ní nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cónì sáha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohòtéhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quivì íá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yà nèhivì, te nì cachi-yà xì-né:

—Cachí nècuàchì ley xi veheñùhu: “Descendencia xì xì-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachí nècuàchì mà, doco ¿índuvì cunì cachàmà? ³⁶ Vâchi divi xì-ndà David nì tiaa stná-nè sàhà Cristu tìxi poder xi Espíritu ìì xí Dios, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhí ndè cachi sàà cundeí nuú nsidaa tè-xìní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nuú-né”, nì cachi Dios.

³⁷ Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índu

modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá) —nì cachì Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuáhà yucán, cudî ini-nè xì ñà-nduá cachí-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir, cachí-yà

³⁸ Dandu nì dàcuahá gá-yà nèhivì, cachí-yà:

—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu. Vàchi ñà-dìi xí-né nduá cacanuu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nsidaa nèhivì xì-né yàhvi. ³⁹ Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì ì-xí, dandu después sàcuíta-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa guá vaha-ne. Sàháyucànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nìhì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuáhà gá ndiaá promesa tii nì sàha ñahàcuàán ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios, te indéhe-yá nèhivì daquée-ne dîhùn ini alcancía mà. Tècuicà, cuáhà gá dîhùn nì dàquée-tè. ⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ì-xí; te nì dàquée-ne ùi dîhùn cuàti ndiaá nahi ùxìn centavu. ⁴³ Ñàyucànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá nataca-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nècuàchì viuda ndahví yohó nùu ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùu-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó,

mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidan-icuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-ndùá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùù nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùù-né:

—¿A xiní-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó, vachi icúmíâ caà nsìhá quida nèhivì.

Ñà-ndùá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúú xìnu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xì-yá yucán, dandu nì càhàn ùnì-nè xì-yá, divi Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

⁴ —Cachì-ní xì-nsí índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-ítúú quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvî ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁶ Vachi cuàhà ana icúmí quixi danani úún-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nihì-né dandahví-nè.

⁷ 'Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhî-nsià, vâchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tãñáha ga xínu tiempu yohó nduájàn, iá gà ñà-vàxi cuu. ⁸ Daaní, ñuu xì ñuu, icúmíá nàà stnahá. Vâchi cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí tnàa stná yoho te yucán ñuhìví, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tnùndoho cundumà.

⁹ 'Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vâchi icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icúmí-nsiâ ñàhnì cuií-nsià ini veheñùhu. Te sàhà-ñá càhvì-nsiá yùhù, ñàyùcànduá, icúmí-nê datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey (ñà-càhàn tnùhù-né dîquì-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vâha cachi vate-nsiá ñà-nduá xiníndísâ-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhìví icúmí cuitiá stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xínu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icúmí nèhivì canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácání ini-nsià ni-iyuhu índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còó, cuisì nacua dachítnùnì ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsiá xì-té. Vâchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còó, divi Espíritu Ì xì Dios icúmí dacàhàn xì-nsiá.

¹² 'Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icúmí-nè cahin-nè nùù autoridad ñà-cui nècuàchìmà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuià. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadíhí-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsià. Doco nú iin-ni cunihnu vâha inì-nsia dècuèndè sàà xínu tiempu, dandu càcu-nsia nùù

Dios.

14 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuìn figura mà iin xaan ndé còò permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichì xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvì-xì tutu yohó. Pues na sàà quivì yucán, dandu nì cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. 15 Te nú dìnivèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu (yàchì nì nuú-né cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsihvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-nduà icúmí-nè. 16 Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né nì cotón-nè. 17 Te jndahví nècuàchì ñhà cuhì cuàhàn tùinuù mèè-xi quivì yucán! Te jndahví stná nècuàchì icúmí xí mèè chichì! 18 Te càcàn tàhvì stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cúvixin na sàà tiempu cunudèhé-nsià mà. 19 Vàchi yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne quivì yucán. Còò cá tnùndoho chicá cahnú nì ía ndè quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé quivì coamà. Nì quivì después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán. 20 Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndùtù nsihì nèhivì ñuhivì nì cùí. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduà sàni chitnùnì ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxíó-yá tnùndoho.

21 'Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachì xì-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò: "Yucán ía-yà". 22 Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úún càhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà

milagru sàhà-ñá ndulocó nèhivì, áma níhì stná-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cúí. ²³ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vèchi sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-ndùá icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuïn Jesús

²⁴ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quivì yucán, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. ²⁵ Te sìnsivì itándiáá ansivi, icúmí-sí còyo nihni-sì nùù ñuhivì. Te sìtnúù nahnú, icúmí stná-si ndacùchí ndee-sí. ²⁶ Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cundehè nèhivì ñuhivì yùhù sàmànui mahì vico xì poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànui. ²⁷ Dandu luegu icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhivì ñà-danátacá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhivì xì ansivi, doco icúmí-nè nataca-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸ 'Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà inì-nsia iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni. ²⁹ Pues ducání stná xì mii-nsiá; quivì cuni-nsià cuú ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá, dandu vètuni cundaà stná inì-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuïn nduá; sà-itúú nihni. ³⁰ Te mà sàà cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³¹ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra xi, còo, mà nunca sàà ndañuhá.

³² 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuïn, ni-iin nèhivì có-ìnáhá-nè, ni ángel ndoó ansivi, có-ìnáhá

stnâ-nè. Ni stná yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ìnáhá stnâi; cuisì Yuamáni' nduú ana ináhá.

³³ Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vàha ini-nsià, vàchi có-ìnáhá-nsiâ índù hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán iá na ian quidá iin lamú na cuyúcún-nè cùhùn xìcà-né, dandacú-né nùù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiaá yehè, ndacú nùù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán.

³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsia, vàchi có-ìnáhá-nsiâ índù hora divi naxicocuñ yùhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaà, ò dava ñuu, ò sinduhá cundua, te ò naha.

³⁶ Vàchi nanáá icúmî naxicocuñ, ñàyùcàndùá còtó (nandòdó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quidì-nsià cundua. ³⁷ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá nacua cachí xì nsidaa nèhivì xí, ni cundóó tùha-nsia —nì cachi Jesús.

14

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-nàndúcú-nê nansa tniì-ne Jesús

¹ Daaní, cumáni gá ùi quivì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nì nanducu-né nansa tniì dèhé-nè Jesús ñà-cui-yà. ² Doco nì cachi-nè:

—Còó, màdì mahì vicò (quida-nda ducán), vàchi te nú còó, vihini nacuidà nèhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà

xixí-yá, te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmì finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu nì sàhnù nècuàchìmà dùcùn quidi ma nì sòdò-nète itnu dìni-yá. ⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, nì cuduchi gá ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guâ-te? ⁵ Chicá vaha dicò-néte nì cuí, te mà úhì quee iin ùnì cientu dihùn plata dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

Ducán cachí-nè, cánàhá-nè xì nècuàchìmà.

⁶ Doco nì cachi Jesús xì nèhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánàhá-nsià xì-né? Vachi iin ñà-vaha nduá sàni quida-ne xì. ⁷ Vachi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá, te mà úhì chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còó, sacù-ni quivì ié` xì-nsiá. ⁸ Ñàyùcànduá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-nduá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhí, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xì sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachítnùhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vaha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁰ Nùù ùxin ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te nì cacudiì ini nècuàchìmà

na ní cundaà ini-nè. Te nì saquin-nè compromisu chiyàhvi-ne. Ñàyùcàndùá, nì quesaha Judas mà nandú-cú-nê índù modo dayáha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ù

¹² Daaní, nì sàà tu quìvì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quìvì yucán xíhì stná lelù nduú promesa siempre sáha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—¿Índù divi cuní-nî cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu nì dàndà-cú-yá nùù ùì compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsià ini ñuu. Te yucán icúmí-nsià ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsià cùhùn.

¹⁴ Te divi vehe ndé quìhvi-ne, yucán càhàn-nsià xì nècuàchì dìvéhé-xímá, cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestro: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá? ¹⁵ Dandu icúmí nècuàchì mà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-íá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsià ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu nì quihin ùì nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ini ñuu mà, te nacua nì cachi-yà, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcàndùá divi yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu nì sàà stná-yà xì nsì-úxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. ¹⁸ Te na ndoó-né xixí-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xí. Te yohó iá-nè xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu nì nàcùndoo nsidaa nècuàchìmà tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nùù nsì-úxìn ù-nsià, iin-nsia cuàhàn cahin xí, mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùù cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndáà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá' nì cachitnùhu nùù tuçu ì ñà-ìcúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhiví Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xí, jndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cui —nì cachi-yà.

²² Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá, te nì dàcuàchí-yáñà, nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-yà:

—Tnii iin iin-nsia pan yohó, vàchi nahi iquicúñú yùhù nduá.

²³ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimani stná-yà Dios sàhà ñà-ñuhú, te nì sàha-ya nì caxihi nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Ndutè sì-uva yohó, nahi nùù nduú-te, vàchi òivi sàhà ní icúmí nacoí iin ichì sàà cunchicùn nèhiví nú sàni xitià-ñà sàhà cuàhà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué` ndutè sì-uva yohó dècuèndè cachi sàà nacocho saa túi-te quìvì sàà cusahnú Dios inicutu ñuhiví yohó.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ìnáhá-yâ icúmí-nè nacuaà-néyà

26 Daaní, nì xito nsidaa-né alabanza, te nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. 27 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoo nihni-nsia yùhù, vàchi ducán cachí tutu ì: “Cuàhìn dacúxióé pastor, dandu icúmí riì cùitià nihni-sì”, cachá. 28 Doco nú sàni natiacui, dandu icúmí codònuì nùù-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

29 Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàa nsidaa nèhivì nacoo nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

30 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

31 Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaì mii-ní —nì cachi-nè.

Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yà mà.

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá

32 Dandu nì sàa-yà xì-né iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, yohó ndò-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùù-xí càcàn tàhvì nùù Dios.

33 Dandu nì saca-ya Pedro xì Jacobo xì Juan, cuàhàn-yà xì-né. Te nì sàcò-ya na ian yúhì-yà, te nì quesaha-yá yáha ga nacání cuáhà ini-yà. 34 Te nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cunià cahnì dahuan yùhù. Ñàyùcàndùá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nùù-xí, te nì sàcùnduhù ndèé-yá nì xicàn tàhvi-yá nùù Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yâ yàha-ya. ³⁶ Te dohó nì cachi-yà:

—Yuamání, nsidaa iñàha vátùni quida-ní. Ñàyùcàndùá, xicàn tàhvi nùù-ní áma cúxíó tnùndoho icúmí yàhi, vàchi na iin (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá nùí, te ùhì cohià. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cúnduá, cui-sì ñà-nduá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vaxi tu-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì Pedro:

—Simón, ¿índù chuun quídì-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ni? ³⁸ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvi ñà-malu mii-nsiá, vàchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee íni-nsia.

³⁹ Dandu nì sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xì Yua-yá Dios. ⁴⁰ Dandu vaxi tu-ya, te nì xini-yà tucutu quídì-nè, vàchi sádi vàhná-nè. Nì có-nàníhi tnùní ini-nè nansa naxi-conihí-nè nùù-yá. ⁴¹ Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-únì, te nì nsiaa tu-ya nùù-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vàchi sà-íá, sàni sàà hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴² Ndacuìta-nsia, cúhùn-ndà, vàchi sà-ítúú quesaa ana nì cahin xì.

Nansa nì tñii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na cáhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xì espada xì garroti. Cuenta xì dùtù xícusahnú vàxi-tè, xì cuenta xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa tiàa xícutnahá xì-né ñà-coo iin seña ana tñii-tè. Divi ana chitú-nè cunduu meru ana tñii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi nì tnàtuu-ne nùù Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chitú-nè nùù-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nèmà, nì tñii-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahà-té. ⁴⁷ Doco iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì cani-ne iin tiàa quidáchúûn nùù dùtù cusáhnû, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁴⁸ Dandu nì cachí-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tñii-nsiá yùhù, vàxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti ñà-tñii-nsia yùhù, na ian tècuìhnà nduí, ⁴⁹ mate nsìquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, doco cóni tñii-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xì vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá cachí nùù tutu ìi —nì cachí Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Iin tèchii nì xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tñii stná-te. ⁵² Doco nì ndòò sìcoto xì-tè, te nì xinu-tè cuàhàn-te iá chaa-té.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàà dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnû. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoó nadàà nùù ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa Junta Càhnùmà, nì nducu-né ana daquéè cuàchi dìquì Jesús, (te cundua iin cuàchi pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còo iin nì túi càhàn ducán. ⁵⁶ Vàchi cuàhà tètñùhù nì càhàn tñùhù dìquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-ndùá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vàchi dava-tè, nì ndacuíta-tè nì càhàn tñùhù-té dìquì-yá, cachí-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè dacaá-né veheñùhu nì quidavàha nèhivì (ñuu-ndà). Dandu tìxi ùni quivì cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdì xì ndahà nèhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñùhù mà.

⁵⁹ Doco ni ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-ndùá nì cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnû, cachí-nè xì-yá:

—¿Áma nájícóníhí-ní nì-iñàha? ¿Nansa iá ñà-cáchí guâ nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còo ni-iñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemanì Yua-nda Dios ndùù-ní caghàn-ní?

⁶² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Jaan, divi nduí. Te icúmí-nsiâ cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na naxicocuîñ, ié ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànui mahì vïcò cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnú má, (nì xidà ini-nè, ñàyucàndüá) nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¡Có-xiñhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu! ⁶⁴ Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì caghàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-icúmí-yâ cui-yà.

⁶⁵ Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi dií-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùù-yá, sahní cuií-teyá xì sìcátú, cachí-te:

—¡Cachi cuàá-nî ana nì cani xi-ní!

Daaní, stná policía yucán, ndee ní cani-ne nùù-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tìxi-xi iá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chii quidáchúñ vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinìa Pedro iin-né nadáa stná-nè nùù ñuhu, dandu nì indehè váha-ñà nùù-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còó, tàcùnî nècuàchìmà, ni có-cùndàa inì ñà-ndüá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñahà chii mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachì-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ni nì nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tìxi inga ratu gà, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xì-né, cachí-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchì mà nduu-ní, vachi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivì ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachì-nè:

—Nú tètñhù nduí, nì quixí castigu xi nùù Dios. Yùhù, chináhî Dios, tàcùnî nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-úi; te nì nsinuu ini Pedro nansa nì cachì Jesús xì-né daa, ñà-tàñáha ga coto lehe ùi xichi, te ùni xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

15

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tùinuù, dandu nì ndatnuhu dùtù xicusahnú xì tè-cùsáhnù nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyùcàndùá, nì nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador nani Pilatu, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà. ² Dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

—Nacua cachí-nî, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní cànàn tnùhù-né sàhà-yá. ⁴ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùù-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma nàxícónihí-nî sàhà ñà-cuàhà guá cànàn-nè dîquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-iñàha ni nàxícónihî-yá. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó Pilatu.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà daña-té iin tè-ndiàdí, ndéni-te nì cui ndiàdí cudí ini nèhivì cuáhà. ⁷ Te quivì yucán ndoó itnii tiàa vehecàa. Vàchi nì casahàn-te revolución dîquì gobiernu, te nì sahnì stnàhá-te. Te iin temà nani Barrabás. ⁸ Ñàyùcàndùá nì caquixi tu nèhivì cuáhà mà nì quesaha-né nì xicàn-nè nùù Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-nduú costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te nì naxiconihí-te nùù-né, cachí-te:

—¿A vátùni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsià Judea?

¹⁰ Ducán nì cachì-te xi-né, vachi ináhá-tê ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyùcàndùá nì dàyáha-ne Jesús ndahà-té. ¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì cànàn-nè dàña Barrabás mà, te màdiá Jesús. ¹² Dandu nì cànàn tu Pilatu xì nèhivì mà, cachí-te:

—¿Ndíà ndùá cuní-nsià quide xì nècuàchì yohó? Vachi rey xi mii-nsiá nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsià.

¹³ Dandu ndee ní cànà nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁴ Dandu nì cachi tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne íá?
 Doco chicá ndee ní càna nèhivì mà, cachí-nè:
 —¡Ni cui-nè nchìca cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cùnì Pilatu ndòo vaha-tè xì nèhivì mà, ñàyùcànduá nì dañá-té Barrabás. Te nì dandàcú-te ñàhni cuií Jesús xì chirrión. Dandu nì dandàcú stná-te nùù soldadu xi-tè ñà-cundaca-temàyá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

¹⁶ Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu nì chindixi-tèyá iin sìcoto moradu. Te nì cavà-té iin corona iñù nì chiscaà-te dìni-yá. ¹⁸ Dandu nì sàcùndiaà-teyá, cána-tè, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te nì cani fuerte-te dìni-yá xì iin nù-yòò. Dandu nì casivi dìi-teyá, te nì sàcùntasisi-té nùù-yá, na ian quidáñúhú-tèyâ. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té sìcoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xì Rufo nduú stná-nè. Te ñivi nècuàchimà nì tñii soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xi Jesús cuàhàn-nè.

²² Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquidìni. ²³ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu dácà xì iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cùnì-yà. ²⁴ Daaní,

nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nansa nì nihì iin iin-tè na ní idìquí-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-îin dàtnàà nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà. ²⁶ Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchítñùhu índù-ñá dísàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtundiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ²⁸ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitñùhu tutu ì ndé cachá: “Nì quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhivì yáha yucán, nì canàhá-nè xì-yá, dacuico dínì-né, cahíchi ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùu-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuàhàn-ní daciaa-ní veheñùhu cahnú, te tixi ùni quivì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní! ³⁰ Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùu cruz cun-dehè-nsí —nì cachi-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. ³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ní dánúû-né mii-né nùu cruz jaàn cun-dehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xì-yá.

Nansa nì xihì Jesús, nì dànàà-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxíhúi xì ndé càhúni, nì nàcuìn trùù inicutu ñuhiví. ³⁴ Dandu càhúni nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu nì dàyáa iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-téa xì vinu nì xiò, nì chihi-téa ònì iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá, cachí-te:

—Vichi nacoo-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú (ñuu mà) nì quedava ì cortina cahnú (sadí nihni cuarto xan). Iin-ni nì ndàtá-ñá ndè ònì-xí xì ndé tixi-xi. ³⁹ Te iin iin capitán nùù-yá, te nì xinì-te nansa nì ndàhì-yà, te nì xihì-yà. Ñàyùcàndùá nì cachi-te:

—Ñà-ndàà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchì ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chii. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchì ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchimà, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, nì cutnahá stná-nè xi-yá nì chindee-néyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnàhâ-né xì cuàhà gá stná nècuàchì ñahà nì quixi stná xi-yá ndè ñuu Jerusalén.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quìvì yucán. Te quìvì mà nduú stná quìvì icúmí-nê nsidayucun-nè sàhà quìvì descansu cunduu inga quìvì mà.

⁴³ Ñàyùcàndùá nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José, nì xicàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchì dandacú nùù Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhìvì yohó. Divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu; cóni yúhî-nè, nì xicàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te nì ndulocó-te, a ndísá yàchì gà sàni xihî-yà, á coó. Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin capitán, nì xicàn tnùhù-té nùù témà a ndísá sàni xihî-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —nì cachi capitán mà.

Ñàyùcàndùá, nì sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya. ⁴⁶ Sàháyùcàndùá, nì xiin nècuàchìmà iin dahmà finu, te nihî-néa cuàhàn nì nanihi-ne cuerpu xi-ya, nì chidúcún-néyà, te nì chinacaa-néyà ini cueva xi nsì sàni cààn canúú icà cavà. Dandu nì dàtúí-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà nì sàcùndiadià. ⁴⁷ Te María Magdalena, xì María dihi José, nì caxini stná-nè lugar ndé nì sàcùnacaa-yà.

16

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñaà quìvì descansu, dandu nì sàhàn María Magdalena, xì Salomé, xì María dihi Jacobo, nì xiin-ne tàtnà tnàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús. ² Dandu naha quìvì primeru semana nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te nì xìnu orá. ³ Te cachí-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xí cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà?

⁴ Doco nì candacoto-ne, te nì xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu nì quihvi-ne ini cueva mà, te nì xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchì chìi, iá-nè ladu cuàhá cueva mà, ndixí-né iin sìcoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcàndüá nì candulocó gà nècuàchì ñahà mà. ⁶ Doco nì càhàn nècuàchì iá yucán, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà yúhî-nsià; Jesús de Nazaret nandúcú-nsiâ, divi ana nì xihì nchìca cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá.

⁷ Ñàyùcàndüá, cuahán-nsiâ cachitnùhu-nsia xì Pedro xì nècuàchì dava ga nìsa dacuahá-yá, te cachi-nsiâ xì-né ñà-ìcúmí-yâ codònù-yá nùù-nsiá nùhù-yà ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cunì-nsiayà, vâchi ducán nì cachi-yà xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Daaní, nì caquee nècuàchìmà cueva mà, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè. Vâchi nì quesaha-né quidí-né, te ndulócô gà-nè. Doco sàhà ñà-nì yùhí guâ-nè, cónì càchí-nè ni-iñàha xì nèhivì.

Nansa nì xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán nì natiacu Jesús naha quivì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru nì ndecunu-ya nùù-xí. Nècuàchìmà, ùsà ñà-malu nì sañuhu ini-nè antes, doco nì tavà-yá nsidaámà anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchìmà nì xini xì-yá primeru, dandu nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì compañeru-yà, divi nècuàchì nìsa

xìcanuu xi-yá antes. Vàchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu nì nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te nì ndecunu-ya nùù-né. Doco cóni xìníndísâ nècuàchìmà.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùì nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ùì nèhivì xí-yá nùù campu, te yucán nì ndecunu tu-ya nùù-né, doco tucu nì nàcùnahà-yà. ¹³ Dandu nì naxicocuïn nècuàchìmà nì cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xìníndísâ stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-nduá nì dándàcú Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànuhù-yá

¹⁴ Chicá después nì ndecunu tu-ya nì natùì-ya nùù nsihúxin iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te nì càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vàchi cóni xìníndísâ-né yuhù nècuàchì nì xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià inicutu ñuhiví, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xí ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhì-né, icúmí-nè càcu-ne nùù Dios. Doco nècuàchì mà cúníndísá-xân, nicanicuahàn icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nú sàni xinindisá nèhivì, dandu icúmí stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yuhù icúmí-nè tavà-né ñà-malu ñuhù anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú nì tnií-né iin còò dānā, te ò nú nì cohó-né ndutè dānā, dandu còò ni-iñàha cuu xi-né. Te icúmí stná-nè chitandòó-né ndahà-né ònì nècuàchì cuhí, te nduvàha nècuàchìmà —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús ansivi cuàhàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nècuàchì dachuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yà, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchìmà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì cachitnùhu vate-né inícutu ñà-ndùú razón ndiaha xí-yá. Te Stoho-ndà Señor, nì chindee stná-yànè nì sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachí-nè.

Yohó nì nsihi historia.

Ley saa ni nacoo Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla
(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

8a6c83d1-922b-5d25-99ec-4724168f3b77